

بررسی و تطبیق آراء صدوق، مفید و مجلسی در مسئله «سهوالنبی»

فروغ السادات رحیم‌پور^۱ / فرزانه شهبازی^۲

چکیده

مسئله‌ی «سهوالنبی» از آنجا حائز اهمیت است که در مبحث عصمت معصوم، متبلور می‌شود؛ به این معنا که این موضوع، در ارتباط مستقیم با گستره و محدوده عصمت است و اعتقاد یا عدم اعتقاد به آن، در معرفت پیامبر و امام و شناخت جایگاه ایشان، تأثیرگذار است. افرادی چون صدوق و استادش ابن‌ولید، بحث «سهوالنبی» را به طور برجسته‌ای مطرح کردند. از نظر آنان، سهو پیامبراسلام، با عصمت او منافاتی ندارد؛ چرا که این سهو، از جانب خداوند است و به عنوان عاملی است تا مردم، معصومان را موجوداتی فوق بشری قلمداد نکنند. در مقابل، مفید و مجلسی، ضمن رد این نظر، حوزه‌ی عصمت را برای پیامبر اسلام و امامان، گسترده‌تر کردند. از نظر آنها، عصمت پیامبران و امامان، تنها به حوزه تبلیغ دین محدود نمی‌شود بلکه احکام و وظایف شرعی را نیز در برمی‌گیرد. بنابراین، پیامبران و امامان، در امر دین و همچنین در وظایف شرعی، از سهو، خطا و نسیان مبرا هستند. روش پژوهش، تحلیل محتوا و به صورت اسنادی و متکی بر آثار افراد موردنظر است.

واژگان کلیدی: عصمت، سهو، نسیان، صدوق، مفید، مجلسی

۱ - استادیار دانشگاه اصفهان

۲ - کارشناس ارشد کلام اسلامی